

Warszawa, 14 września 2015 r.

Informacja prasowa

Polskie Towarzystwo Astronomiczne poparło udział Polski w projekcie Cherenkov Telescope Array (CTA)

Członkowie Polskiego Towarzystwa Astronomicznego (PTA) uczestniczący w XXVII Zjeździe PTA w Poznaniu podjęli uchwałę popierającą zaangażowanie naszego kraju w wielki międzynarodowy projekt naukowo-techniczny Cherenkov Telescope Array (CTA) dotyczący astronomii promieniowania gamma. Polska ma szansę być jednym z kluczowych udziałowców tego przedsięwzięcia.

Uchwała podjęta przez Polskie Towarzystwo Astronomiczne (PTA) ma następującą treść: „Polskie Towarzystwo Astronomiczne, obradujące na XXXVII Zjeździe w Poznaniu w dniach 7-10.09.2015, zdecydowanie popiera zaangażowanie Polski w budowę obserwatorium CTA jako najważniejszego przedsięwzięcia naukowego i aparaturowego polskiej astronomii wysokich energii”.

Cherenkov Telescope Array (CTA) to projekt budowy największej na świecie sieci teleskopów do obserwacji promieniowania gamma, która będzie około dziesięciokrotnie przekraczać czułością dotychczasowe instrumenty oraz znacznie poszerzy zakres energii dostępny obserwacjom.

Polska uczestniczy w projekcie od początkowych etapów jego realizacji. Jednak obecnie potrzebne są decyzje finansowe dotyczące dalszego udziału, które będą kluczowe dla roli naszego kraju w całym przedsięwzięciu.

Polski zespół CTA obejmuje ponad 70 naukowców i inżynierów z wielu ośrodków naukowych i technicznych. W składzie Polskiego Konsorcjum Projektu CTA znajdują się:

- Uniwersytet Jagielloński w Krakowie (jako koordynator konsorcjum)
- Akademickie Centrum Komputerowe "CYFRONET" w Krakowie,
- Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie,
- Centrum Astronomiczne im. M. Kopernika PAN w Warszawie,
- Centrum Badań Kosmicznych PAN w Warszawie,
- Instytut Fizyki Jądrowej im. H. Niewodniczańskiego PAN w Krakowie,
- Narodowe Centrum Badań Jądrowych,
- Uniwersytet Białostocki
- Uniwersytet Łódzki,
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu,
- Uniwersytet Warszawski,
- Uniwersytet Zielonogórski.

Międzynarodowe konsorcjum obejmuje łącznie ponad 1200 naukowców i inżynierów z około 200 instytucji badawczych z 31 krajów świata. Rangę przedsięwzięcia podkreśla jego uwzględnienie jako strategiczne w „mapach drogowych” m.in. kilku istotnych europejskich organizacji, takich jak Europejskie Forum Strategiczne Infrastruktur Badawczych (ESFRI), European Astroparticle Physics Network (ASPERA) oraz ASTRONET. Projekt CTA znajduje się także na Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej (PMDIB) przyjętej w ostatnich latach przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Co więcej, jest jak na razie jedynym projektem wprowadzonym przez Polskę na europejską mapę drogową ESFRI.

W połowie 2015 roku jako planowane miejsca budowy teleskopów CTA zostały wybrane Paranal w Chile oraz La Palma na Wyspach Kanaryjskich (Hiszpania). Szacunkowy całkowity koszt budowy obserwatorium to około 200 milionów euro. Polscy naukowcy liczą na finansowy wkład naszego kraju na poziomie 10 procent tej kwoty. Do tej pory w ramach prac wstępnych zostało wydanych z różnych krajowych grantów około 16 milionów złotych, dzięki czemu powstał m.in. prototypowy teleskop dla obserwatorium CTA z nowatorską w pełni cyfrową kamerą z fotopowielaczami krzemowymi oraz zwierciadła kompozytowe.

Więcej informacji:

Polska witryna projektu CTA: <http://www.obserwatorium-cta.pl/>

Międzynarodowa witryna projektu CTA: <https://portal.cta-observatory.org/Pages/Home.aspx>

Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej:

http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2014_08/caf36c2da9fef183c32ce8772ec5b426.pdf

Wywiad na temat polskiego udziału w CTA z dr hab. Jackiem Niemcem z Instytutu Fizyki Jądrowej PAN: <http://www.naukaonline.pl/news/item/1322-projekt-cherenkov-telescope-array-co-z-finansowaniem>

Polskie Towarzystwo Astronomiczne: <http://www.pta.edu.pl>

Kontakt dla mediów: info@pta.edu.pl

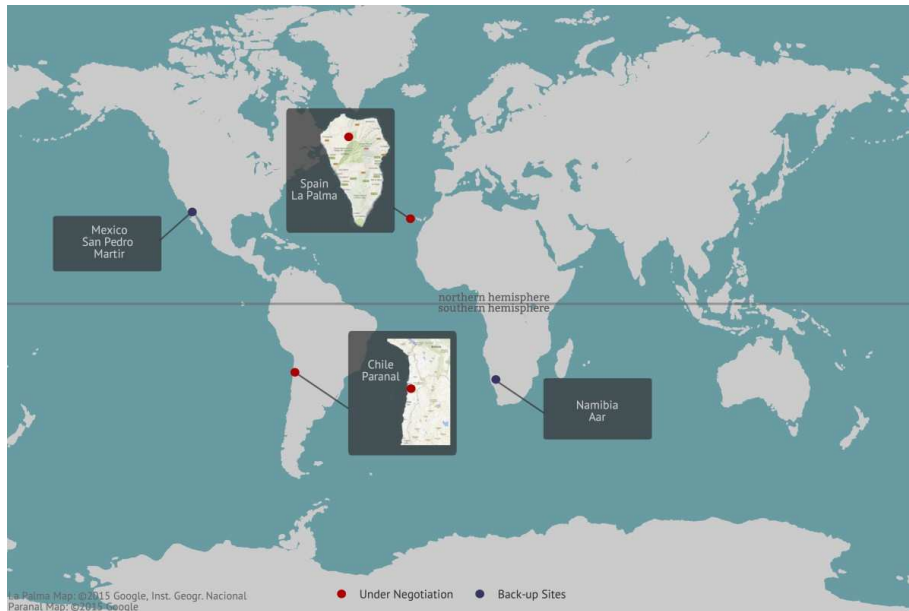
Ilustracje:

Inauguracja prototypu struktury mechanicznej teleskopu. Źródło: CTA.

Wizualizacja sieci teleskopów CTA. Źródło: CTA.

Rozważane miejsca budowy sieci teleskopów CTA (La Palma w Hiszpanii oraz Paranal w Chile), a także miejsca rezerwowe. Źródło: CTA.